

Ghidul pentru culegerea propunerilor de proiecte ale membrilor ARIES si al activitatii de advocacy pentru programele Strategiei Dunarii

Aria Prioritara 8 (PA8):

SPRIJINIREA COMPETITIVITĂȚII ÎNTREPRINDERILOR, INCLUSIV DEZVOLTAREA CLUSTERELOR

1. Scop si obiective

Scop: Acest ghid are scopul de a indruma membri asociatiei in vederea culegerii si sistematizarii propunerilor de proiecte ale membrilor nostri privind viitoarele programe de fonduri din cadrul Strategiei Dunarii in vederea transmiterii lor catre partile interesate (Coordonatorii Ariilor Prioritare (PAC), MECMA si potentialilor parteneri de proiecte pe care ii vom identifica in cadrul tarilor care se califica in Strategia Dunarii), pentru includerea lor in cadrul programelor corespunzatoare PA8 si influentarea lor, in concordanta cu caietul de advocacy nr. 8, in acord cu ideile si nevoile membrilor nostri.

Obiective:

1. Culegerea proiectelor membrilor nostri conform descrierilor si instructiunilor de mai jos, in vederea sistematizarii lor conform identitatii coordonatorilor ariei prioritare 8, MECMA (responsabil pe Romania pentru PA8), a grupelor de lucru si a partilor interesate corespunzatoare.
2. Implicarea profesionala a ARIES in dezvoltarea unui document cadru de referinta care sa poata fi utilizat atat in negocierile cu alte organizatii similare noua pentru echilibrarea lor atat la nivelul regiunii Dunarii si la nivel national, cat si pentru activitatea noastra de advocacy directe in fata coordonatorilor ariilor prioritare, a autoritatilor centrale cat si a celor regionale si locale prin filialele pe care le avem.
3. Implicarea ARIES in constituire unor parteneriate public privat, atat la nivelul regiunii Dunarii, cat si la nivel local, regional si central pentru promovarea intereselor membrilor nostri prin proiectele propuse si sustinerea lor prin asumarea responsabilitatii derularii lor.
4. Desfasurarea activitatii de advocacy pana la terminarea consultarilor publice ale autoritatilor responsabile si mediatizarea rezultatelor negocierilor pentru a crea constientizarea asupra asteptarilor viitoare ale celor interesati.

2. Desfasurarea activitatii de culegere si sistematizare a datelor

1. ARIES va comunica tuturor membrilor toate documentele prin care solicita implicarea membrilor sai. In pachet se vor primi "Caietul de advocacy nr. 8", "Ghidul pentru culegerea propunerilor de proiecte ale membrilor ARIES", "Tabelul pentru PA8", "Fisa proiectului" si cele doua documente de baza ale Strategiei Dunarii, "Comunicarea Comisiei catre Parlamentul European" si "Planul de Actiuni"
2. Fiecare membru este solicitat ca, in masura in care este interesat, sa completeze o fisa sau mai multe fise de proiect, iar o parte din informatii, conform tabelului atasat, sa le transfere in tabelul centralizator in dreptul rubricilor corespunzatoare colorate cu galben. Fiecare propunere de proiect se transfera in tabel pe o singura linie.

3. Tabelul este intocmit pentru a va usura intelegerea si orientarea rapida asupra actiunilor si a proiectelor propuse in cadrul *Planului de Actiuni* (vezi atasamentul pdf. corespunzator).
4. In dreptul fiecarui exemplu de proiect sau actiune (unele actiuni nu au recomandate proiecte) am pus cate trei linii de completat pentru proiectele Dumneavoastra. Daca numarul de proiecte propuse este mai mare de trei, va rog multiplicati liniile colorate in galben deschis conform numarului de proiecte pe care doriti sa le propuneti.
5. Fisa proiectului contine detalieri asupra anvergurii si derularii sale, iar tabelul centralizator contine doar informatii prin care putem dezvolta activitatea de advocacy si promovare.
6. Fiecare membru este rugat sa completeze fisa sau fisele de program atat cat poate dupa experienta acumulata sau cunostintele dobandite. Totusi informatiile care vor fi transferate in tabelul centralizator sunt obligatorii pentru a putea lua in calcul propunerea.
7. Fisa proiectului, asa cum a fost recomandata de cele doua ministere responsabile, Ministerul Economiei din Croatia si Ministerul Economiei din landul Baden Wuerttemberg, contine in subsol exemplul dat de reprezentantul croat si asumat de reprezentantul Baden Wuerttemberg, si o traducere pentru a usura intelegerea. Exemple de proiecte gasiti si in tabel sau in Planul de Actiuni SUERD tradus in romana.
8. Fisa proiectului trebuie completata in engleza.
9. Fisele de proiect vor fi sistematizate intrun catalog cu capitole pe fiecare actiune din cadrul PA8.
10. Contextul general al PA8 il gasiti mai jos. Acest capitol l-am dezvoltat prin extrase din documentele de baza, "Comunicarea Comisiei catre Parlamentul European" si "Planul de Actiuni", alte documente si comentarii personale pentru a da o viziune asupra anvergurii Strategiei Dunarii in vederea intelegerii prin exemple a ceea ce se doreste in general si a ceea ce se doreste de la propunerile de proiecte pe care le veti completa si retransmite pentru prelucrare.
11. In cazul solicitarii unor lamuriri va rog sa nu ezitati sa ma contactati.
12. Pe masura ce primesc si alte documente sau proceduri vi le voi trimite pentru a va orienta mai bine.

3. **Aria Prioritara 8 (PA8)** / *Atasament de sprijin al intelegerii contextului propunerilor de proiecte*

i. Introducere

PA8, sau Aria Prioritara nr.8 din cadrul *Planului de Actiune* al *Strategiei Dunarii* este una din cele 11 arii prioritare. In Romania responsabila de aceasta arie prioritara este MECMA, Ministerul Economiei, Comertului si mediului de Afaceri. Asociatia noastra a fost solicitata sa colaboreze cu MECMA in vederea culegerii ideilor de proiect care sa fie propuse de catre minister *Coordonatorilor Ariei Prioritare 8*, adica Ministerul Economiei din Croatia si ministerul economiei din landul Baden Wuerttemberg. In afara de aceasta oportunitate, ARIES este in legatura cu Steinbeis Europa Centrum, Domnul Dr. Hans Peter Herdlitschka de la Ministerul Economiei din landul Baden Wuerttemberg, precum si cu alte organizatii relevante din acest land, cum ar fi MFG si

persoane care ne sustin demersurile. In acest context, pe data de 24 mai 2012, voi participa la un eveniment dedicat acestei arii prioritare si ma voi intalni cu decidenti pentru a negocia modul in care vom colabora in viitor si modul in care va trebui sa ne pregatim pentru apelurile viitoare si vom discuta despre potentialii partneri din Germania si celelalte tari care se califica pentru programele strategiei Dunarii.

Pentru a avea si o perspectiva de ansamblu, in acest ghid am introdus si cateva elemente de context al intregului Plan de Actiuni si am folosit scheme utilizate de prezentatori din cadrul celor doua ministere ale economiei din Croatia si landul baden Wuertenberg.

ii. Context general PA8

PA8 face parte din pilonul "**CREȘTEREA PROSPERITĂȚII ÎN REGIUNEA DUNĂRII**", constituit din inca doua arii prioritare, PA7 si PA9.

Acest pilon se concentrează asupra inovării, a societății informaționale, a competitivității întreprinderilor, a educației, a pieței muncii și a comunităților marginalizate. Obiectivul general este îmbunătățirea prosperității regiunii Dunării. Acest lucru se poate realiza prin ameliorarea cooperării pentru reducerea decalajului pronunțat din cadrul regiunii în multe dintre domeniile abordate de aceste acțiuni. Această cooperare poate viza îmbunătățiri legislative, schimbul de experiență și punerea în aplicare de proiecte comune.

Pilonul se va concentra asupra a trei domenii prioritare: (1) dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației; (2) sprijinirea competitivității întreprinderilor; (3) investițiile în oameni și competențe (educație și formare, piața muncii și comunitățile marginalizate).

Acest pilon constituie un sprijin important pentru strategia Europa 2020:

1. El contribuie la creșterea inteligentă, întrucât consolidează toate cele trei teme ale obiectivului: inovare, prin îmbunătățirea condițiilor necesare pentru transformarea ideilor în produse sau servicii comercializabile; educație, prin optimizarea capitalului uman din regiune; societatea digitală, prin îmbunătățirea accesului la internet și a disponibilității conținutului electronic.
2. El contribuie la creșterea durabilă, întrucât inovarea și noile tehnologii vor contribui la combaterea schimbărilor climatice, la mărirea eficienței energetice și la reducerea poluării generate de transporturi. În plus, domeniul prioritar referitor la competitivitatea întreprinderilor va îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri.
3. El contribuie la o creștere favorabilă incluziunii, întrucât ameliorează capitalul uman prin intermediul educației și al formării profesionale. El va fi completat printr-o mai bună funcționare a pieței forței de muncă la nivel macro-regional. El subliniază, de asemenea, lupta împotriva sărăciei, mai ales împotriva existenței unor comunități marginalizate.

Aceste domenii prioritare trebuie să fie analizate împreună cu alte politici. Strategia încurajează o abordare integrată. De exemplu, ameliorarea competitivității întreprinderilor are un impact pozitiv asupra economiei și a pieței muncii, dar trebuie să fie echilibrată în raport cu atractivitatea orașelor și regiunilor, calitatea vieții cetățenilor și mediul. Toate aceste impacturi nu pot fi analizate separat, ci trebuie să fie abordate în mod integrat, pentru a găsi soluția cea mai viabilă.

iii. Prezentarea problemei Ariei Prioritare 8 (PA8)

Regiunea Dunării include unele dintre regiunile cu cele mai bune performante din Europa, dar și regiuni care înregistrează întârzieri considerabile. Regiunile-lider sunt caracterizate de sisteme de susținere a inovării solide și bine stabilite, în timp ce în alte regiuni instituțiile și condițiile-cadru lipsesc, sunt doar nou-înființate sau au trecut recent prin reforme. Întreprinderile agricole, rurale și tradiționale au o bază și o prezentă importante pentru a beneficia de modernizarea tehnologică și organizațională. Pentru a valorifica pe deplin potențialul de creștere al regiunii și pentru a sprijini competitivitatea sectoarelor, este necesară îmbunătățirea și ameliorarea coerentei condițiilor-cadru. Există mai multe posibilități pentru a realiza acest lucru.

Pe termen lung, trebuie create rețele transnaționale de cooperare între instituțiile care sprijină inovarea și întreprinderile în diferite sectoare, folosind, de asemenea, oportunitățile oferite de Spațiul european de cercetare (SEC). Ar trebui promovată dezvoltarea clusterelor și centrelor de excelență și ar trebui facilitată cooperarea clusterelor la nivel transfrontalier și transsectorial. Este necesară crearea unor legături cu politica de educație și cercetare. Studiile de cartografiere a clusterelor realizate în regiune și prin inițiative la nivel european ar trebui exploatate și utilizate ca bază de pornire⁹⁸. Pentru a îmbunătăți condițiile de funcționare a întreprinderilor, în special a IMM-urilor, ar trebui consolidate capacitățile instituționale ale agențiilor de susținere a întreprinderilor din regiune.

Regiunea Dunării are, de asemenea, un important potențial de a progresa în direcția realizării pieței unice. În urma celor mai recente procese de extindere a UE, continuă să existe decalaje de implementare, în special legate de sectorul serviciilor, de concurența fiscală și de fluxurile migratorii. Cu toate acestea, relațiile comerciale existente între întreprinderile din regiunea Dunării sugerează un potențial semnificativ de creștere și integrare economică viitoare, dacă barierele în calea schimburilor comerciale transfrontaliere ar putea fi înlăturate, iar regulile actuale ar putea fi simplificate⁹⁹. În plus, este necesară înlăturarea blocajelor transportului din regiune (care împiedică mobilitatea și comerțul la nivelul regiunii și la nivel internațional mai extins).

Caracteristici ale regiunii Dunării

Pentru regiunea Dunării, compusă din diferite țări și medii de inovare cu diferite niveluri de maturitate, este esențial să se consolideze cooperarea transnațională. Aceasta trebuie să aibă loc atât la nivelul politicilor, cât și al întreprinderilor, stimulând astfel coerenta regională și creșterea economică durabilă. Cea mai mare valoare adăugată va fi obținută dacă se acordă prioritate sectoarelor în care regiunea are puncte forte.

iv. Cele 7 acțiuni ale PA8:

Acțiunea 1 „Încurajarea cooperării și schimbului de cunoștințe între IMM-uri, mediul academic și sectorul public în domenii de competență în regiunea Dunării”.

Acest obiectiv poate fi atins prin dezvoltarea clusterelor, construirea unor noi parcuri tehnologice și utilizarea celor existente și prin stabilirea de legături între rețelele existente. Ar trebui încurajată cooperarea în domenii în care regiunea Dunării deține cunoștințe specifice. Cooperarea și schimbul de cunoștințe în domeniul strategiilor de specializare inteligentă ar putea orienta opțiunile de specializare, pentru a le face compatibile cu perspectivele de dezvoltare ale întregii regiuni a Dunării¹⁰⁰. Ar trebui să se pună accentul pe acțiunile de sprijinire a internaționalizării IMM-urilor și de facilitare a cooperării interdisciplinare. Inițiative existente, precum Observatorul european al clusterelor, Inițiativa europeană privind clusterelor de excelență, Rețeaua

pentru Știință și tehnologie, proiectul CEE-ClusterNetwork sau proiectul ACCESS ar trebui să fie utilizate ca puncte de pornire.

Acțiunea 2 „Îmbunătățirea sprijinului pentru întreprinderi și consolidarea capacităților IMM-urilor în materie de cooperare și comerț”.

Cooperarea ar trebui să reunească agențiile de susținere a întreprinderilor relevante, organizațiile de clustere, camerele de comerț și industrie sau asociațiile industriale din regiunea Dunării și să dezvolte serviciile de susținere a întreprinderilor legate de cooperarea transfrontalieră în domeniul C&D, de comerț și de internaționalizare.¹⁰³ Un element-cheie al cooperării ar trebui să fie consolidarea capacității

instituționale a agențiilor de susținere a întreprinderilor implicate, prin oferirea unui sprijin specific și prin schimbul de experiență și de bune practici. Ar trebui utilizate în mod optim forurile și instituțiile existente, cum ar fi rețeaua întreprinderilor europene sau rețele deja instituite ale camerelor de comerț, cum ar fi Asociația Camerelor de Comerț din Regiunea Dunării. În cazul în care acest lucru este posibil și oportun, ar trebui să se ia în considerare situația specială a IMM-urilor în țările candidate în ceea ce privește finanțarea.

Acțiunea 3 „Susținerea întreprinderilor prin programe de formare și calificare de înaltă performanță”.

Insuficiența lucrătorilor calificați și nivelul ridicat al șomajului pentru lucrătorii necalificați din regiune au consecințe asupra competitivității întreprinderilor; aceste probleme pot fi soluționate prin îmbunătățirea programelor de calificare din țările regiunii Dunării, ameliorând astfel nivelul general al calificărilor și oportunitățile de ocupare a locurilor de muncă. Prin cooperarea mai strânsă a instituțiilor pieței forței de muncă și a camerelor de comerț relevante, s-ar putea schimba cele mai bune practici existente, sprijinind astfel „Cadrul european al calificărilor”. Ar trebui elaborate instrumente de sprijin pentru întreprinderile angajate în consolidarea capacității și a productivității personalului lor. Trebuie exploatate la maximum instituțiile și organismele existente din regiune.

Acțiunea 4 „Acordarea de prioritate punerii eficiente în aplicare a măsurilor prevăzute în cadrul Small Business Act pentru Europa¹⁰⁸”.

Ar trebui promovată simplificarea administrativă pentru înființarea unei întreprinderi, pentru obținerea unei licențe sau pentru declararea falimentului. Ar trebui, de asemenea, să se pună accentul pe garantarea unui acces sigur la capital pentru IMM-uri prin promovarea instrumentelor de finanțare existente și, după

caz, introducerea de instrumente noi și inovatoare pentru regiune, în special pentru întreprinderile nou înființate¹⁰⁹. Instrumentele financiare existente ale UE ar trebui utilizate în mod optim pentru a asigura accesul la finanțare al IMM-urilor, într-un moment în care condițiile pieței sunt dificile¹¹⁰. Exemplele de bune practici privind ghișeele unice ar trebui difuzate și puse în aplicare. Pentru a ajuta IMM-urile care doresc să facă afaceri în Balcanii de Vest, ar trebui utilizate centrele de sprijinire a întreprinderilor existente din regiune, fiind necesară consolidarea cooperării dintre acestea și extinderea serviciilor.

Acțiunea 5 „Îmbunătățirea competitivității zonelor rurale și în special a sectorului agricol” prin încurajarea antreprenoriatului rural, susținerea inovării și a cooperării în

sectorul agricol și susținerea diversificării economiilor rurale, inclusiv exploatarea industriilor mobilității.

Acest lucru poate fi realizat prin programe de formare și educare, prin cooperarea consolidată în domeniul producției, distribuției și comercializării, de exemplu prin intermediul clusterelor, și prin dezvoltarea în comun și punerea în aplicare a celor mai bune practici privind calitatea produselor agricole. Ar trebui promovat schimbul reciproc de bune practici între autoritățile competente, operatorii din industria alimentară și agricultorii de-a lungul întregului lanț alimentar și ar trebui favorizată cooperarea strânsă cu Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară. În acest sens, trebuie valorificată inițiativa „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” pentru statele membre și țările terțe¹¹¹. Ar trebui utilizate în mod optim legăturile între mediul rural și mediul urban și potențialul informaticii de a favoriza transferul unor întreprinderi, locuri de muncă și servicii care în trecut erau predominant situate în zone urbane.

Trebuie să se utilizeze pe deplin finanțarea disponibilă în cadrul Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală, prin intermediul programelor de sprijin naționale și a cooperării transnaționale (abordarea *Leader*).

Acțiunea 6 „Eliminarea barierelor transfrontaliere și a blocajelor între oameni și întreprinderi - o Europă integrată pentru o regiune a Dunării mai atractivă”¹¹².

Este necesar să se acorde o atenție specială lacunelor privind punerea în aplicare a pieței unice, precum cele legate de servicii, de concurența fiscală și de fluxurile migratorii. Activitățile ar trebui să valorifice instrumente consolidate, cum ar fi centrele SOLVIT, care pot ajuta cetățenii și întreprinderile să facă uz de drepturile lor la libera circulație în UE și să facă afaceri dincolo de frontiere. Dacă este cazul, ar trebui să se acorde atenție și infrastructurii fizice, pentru a facilita libera circulație a mărfurilor și a persoanelor.

Acțiunea 7 „Îmbunătățirea condițiilor-cadru pentru IMM-uri în domenii în care lipsesc infrastructurile competitive”.

Acest lucru ar putea fi realizat prin crearea unor parcuri industriale și tehnologice comune sau incluse în rețele, precum și a unor centre în domeniul transporturilor, logisticii și expozițiilor. Un accent special ar trebui pus pe zonele rurale și pe regiunile de frontieră, unde infrastructurile competitive pentru IMM-uri sunt adesea slab dezvoltate sau lipsesc.

Nota: În cadrul tabelului pe care îl veți completa cu proiectele proprii, sunt date exemplele ilustrative pe care le puteți găsi și în documentul *Planului de Acțiuni* anexat.

Urmatoarele Grupuri de Lucru (WGs) au fost agreate în cadrul PA8:

- Transfer tehnologic și de inovare
- Cluster-e de excelență
- Competitivitate în zone rurale și urbane
- Educație vocatională
- Educație antreprenorială
- Eficiența energetică și mediu
- Competitivitate în toate PA-urile de către PAC 8: coordonare și comunicare

- **Tinte care au fost adaugate la cele ale comunicatului** (aceste tinte vor fi discutate si dezvoltate in continuare)
 - i. Constituirea unei retele de clustere pentru SUERD (identificarea institutiilor deja constituite in acest context, precum si retelele existente).
 - ii. Imbunatatirea educatiei vocationale, subiect de participare a sectorului privat (un sistem dual de practica si teorie) prin proiecte pilot (identificand potentialele institutii, precum si parteneri si proiecte).
 - iii. Imbunatatirea transferului tehnologic prin elaborarea de masuri precum servicii de consultanta de catre camere si alte institutii sau organizatii, in mod tipic in cooperare cu Coordonatorii Ariei Prioritare 7 (PAC7).
 - iv. Mai buna utilizare a tehnologiilor de mediu, ca de exemplu: tratarea apelor uzate, **refuse disposal**, generarea de energie din surse regenerabile, etc., in primul rand prin convingerea decidentilor regionali privind depunerea aplicatiilor.